

УДК 37.013:133.2

БЕЗДУХОВНІСТЬ ЯК ЧИННИК САМОРУЙНУВАННЯ ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА (У КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ)

Т. Г. Тюріна

У статті у світлі концепції ноосфери В. І. Вернадського та сучасної інформаційно-енергетичної парадигми розглянуто людину як мікрокосм і макрокосм одночасно, космопланетарний феномен, складну цілісну інформаційно-енергетичну систему, яка знаходиться у сталих інформаційно-енергетичних взаємозв'язках, взаємодії і взаємовпливах з навколишнім простором; виявлено еволюційну роль духовності людини у процесі гармонізації її інформаційно-енергетичних взаємин зі світом; розкрито сутність поняття «бездуховність», його зміст, форми прояву, інволюційну роль як руйнівного чинника у життєдіяльності особистості і суспільства з погляду християнського віровчення, духовно-езотеричних філософських концепцій, сучасних наукових досліджень.

Ключові слова: концепція ноосфери В. І. Вернадського, інформаційно-енергетична парадигма людини і світу, людина як космопланетарний феномен, інформаційно-енергетична складова Світу; духовно-душевні параметри людини; Духовні Закони Світу, гармонійна єдність людини і Світу; духовність, еволюція; інволюція, егоцентрична спрямованість, бездуховність, деградація, самознищення, саморуїнування людини і світу.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. У світлі концепції біосфери і ноосфери В. І. Вернадського, Людина, Людство, Суспільство, Земля, Всесвіт – це невід'ємні компоненти Єдиної Системи, усі складові якої знаходяться у сталих інформаційно-енергетичній взаємодії, взаємопроникненні та взаємообміні.

Будучи активною складовою Єдиного Космоорганізму, людина через свій духовно-моральний стан впливає і на усю Систему у цілому – на усі рівні буття: на стан нашої планети, її біосфери і ноосфери, визначає духовно-моральний рівень еволюції людства,

суспільства, цивілізації і, навпаки, оскільки вони тісно взаємопов'язані і взаємозалежні між собою.

Людина – це мікро- і макрокосм одночасно, яка має не тільки фізичне тіло, але й тонкі тіла – біополе – інформаційно-енергетичний каркас, завдяки якому вона тісно взаємопов'язана з навколишнім простором, що й обумовлює їхній взаємовплив одне на одного.

За дослідженнями сучасних вчених, людина з її біополем – це складна цілісна інформаційно-енергетична система, яка лише на декілька відсотків складається з фізичного тіла і на 95-98% – з тонкоматеріальних тіл – ТМТ людини – інформаційно-енергетичних шарів – її біоінформаційно-енергетичної складової. У біополі людини міститься уся інформація про неї (фізичний, емоційний, інтелектуальний, духовний стани і рівні), програма життя людини, її місійне призначення. З одного боку, біополе людини – це її захисна сітка, міцність якої залежить від рівня духовності людини, а з іншого – через біополе відбувається взаємодія людини з Космосом, насичення життєвою енергією, що залежить від ступеня духовного розвитку людини.

У цьому контексті людину, відповідно, можна трактувати як невід'ємну частинку Світобудови, яка перебуває з ним у сталих інформаційно-енергетичних взаємозв'язках і сама здійснює інформаційно-енергетичний вплив на весь навколишній світ.

Якщо людина досягнула відповідного духовного рівня, вона, як відкрита система, з одного боку, здійснює інформаційно-енергетичний взаємообмін з Землею, Природою, Космосом, Всесвітом, Сонцем, планетами, зірками, іншими людьми, а з іншого, одночасно, перетворюється у провідника духовної енергії, сприяючи таким чином гармонізації та одухотворенню світу.

Якщо ж людина є егоцентрично спрямованою, тобто «закритою на собі системою» – вона якби «відрізає» себе від духовних космічних потоків і «насичення» космічною енергією припиняється. Закритість людини «знеструмлює» її. В енергоструктурі людини утворюються застійні явища, що гальмують нормальний режим її життєдіяльності. Відхід від духовності, егоцентрична спрямованість людини – перетворює її у закрити, замкнуту на самій собі систему. Вона стає нездатною до розвитку. У такому егоцентричному стані людина не може ані отримувати енергію, ані віддавати. Врешті такий «взаємообмін з самим собою» призводить до поступової деградації, саморуїнування та самознищення, оскільки будь-яка закрита (замкнута

на собі) система стає не життєздатною, і рано чи пізно гине. Лише високий духовний рівень людини, її повна відкритість усьому світу утворює життєтворчу єдність людини зі світом, що сприяє їх гармонійній та адекватній інформаційно-енергетичній взаємодії.

Вирішення проблеми духовності є над актуальною, оскільки від цього залежить подальша еволюція не тільки людини, але й духовний поступ людства та збереження земної цивілізації загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Велика увага питанню бездуховності як руйнівного чинника людини і світу приділяється у християнському віровченні (Фома Аквінський, Григорій Палама, Марк Євгенік, Преподобний Макарій Великий та ін.), духовно-езотеричних філософських системах (зокрема у Живій Етиці). Це питання досліджували такі видатні мислителі ХХ століття як В. Вернадський, М. Бердяєв, Е. Фром, А. Швейцер, І. Лільн, а також такі сучасні вчені як В. Казначеев, А. Мартинов, Ю. Кучеров, В. Терехова, Є. Гонікман, В. Безрукова та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Незважаючи на те, що вивченню цієї проблеми присвятили свої праці відомі християнські богослови, мислителі ХХ-ХХІ ст., на превеликий жаль, ми не зустрічали робіт, де ця проблема розглядалась би у контексті інформаційно-енергетичній парадигми людини та світу, а також синергетичного підходу сучасної постнекласичної науки (грунтуючись на синтезі релігії, духовно-езотеричних філософських вчень та сучасної науки).

Формулювання цілей статті (постановка завдання): обґрунтувати з погляду сучасної інформаційно-енергетичної парадигми роль духовності у процесі гармонійної життєтворчої взаємодії людини зі світом; довести, що егоцентрична спрямованість людини, її бездуховність є головним чинником саморуйнування не тільки людини – на рівні її духовного, психічного, соціального і фізичного здоров'я, але й, відповідно, і дисгармонізації, дегуманізації і деградації суспільства, оскільки людина на інформаційно-енергетичному рівні є його невід'ємною складовою.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вчені доводять, що організм людини – це досконала саморегулююча інформаційно-енергетична система, в якій усе взаємопов'язано і взаємозалежно. Як цілісна система людина функціонує у надзвичайно широкому частотно-

хвильовому спектрі випромінювань різної природи, кожний елемент якої є відповідальним за все, що відбувається в цілісній системі. Цей взаємозв'язок за законом взаємодії є єдиним принципом організації живої системи й забезпечує єдність організму як цілого в усій сфері діяльності, взаємозв'язків елементів, інформаційно-енергетичного взаємобміну між людиною і оточенням у масштабі планети та Всесвіту.

В. І. Вернадський визначав людину як результат тривалої еволюції, «планетарне явище космічного масштабу», розглядав як органічну частину Космосу, ним породженою і з ним нерозривно пов'язаною [3, с. 9-10].

Розглядаючи людське життя як космічний процес, явище, яке розвивається, взаємодіє, еволюціонує, В. І. Вернадський вважав, що вивчати його необхідно саме з цього погляду [4].

Отже, людина – це результат і космічної і земної еволюції, і, відповідно, життя людини – це явище і земного і космічного порядку. Будучи складовою Універсуму, людська особа повинна жити і діяти, підпорядковуючись універсальним космічним законам, не порушуючи гармонії у цілісній системі, оскільки людина як складна

біосоціодуховна надсистема, космопланетарний феномен містить в собі якості і зв'язки усіх форм життя: земного і духовного, космічного.

Так, закон еволюції – це один із фундаментальних законів існування Всесвіту. В еволюційному русі перебуває весь Всесвіт, уся Світобудова: в постійному процесі сходження від недосконалого, низького рівня розвитку до вищого, досконалого, ступінь за ступенем проходить усе суще. Цей еволюційний процес можна уявити собі як могутній потік, і еволюція людської істоти, яка, будучи часткою цього потоку, відбувається у напрямі до вищої гармонії та досконалості. Людина, людство, Земля, Всесвіт існують тільки як єдиний суцільний еволюційний потік, який, безперервно змінюючись, скеровується вперед, вдалі і вгору. Тому еволюція людини у світобудові невіддільна від долі космічного розвитку і вона нерозривно пов'язана з еволюцією всього людства, Землі, Всесвіту, оскільки на інформаційно-енергетичному рівні ми усі – Єдине Ціле.

Будь-яка людина може перебувати як на еволюційному, так і на інволюційному шляху розвитку. Всесвіт побудований так, що людина буде еволюційно духовно розвиватися – отримуючи інформаційно-енергетичну підтримку Простору, лише у випадку, якщо буде жити в

гармонії з космічними законами, зі світом, своїм внутрішнім духовним еством.

Якщо людська особа обрала інволюційний шлях, і порушуючи космічні закони, не живе за духовними принципами, то вона якби «випадає» з цього космічного еволюційного руху, і прирікає саму себе на виродження, духовно-моральну деградацію, регрес та саморуйнування. Це стосується як окремої людини, так і всього людства. Отже, чи ми рухаємося вгору з усім світовим простором шляхом еволюції чи вниз, обираючи шлях деградації та самознищення.

Коли в людині, цивілізації, зірковій системі переважають творче, гармонійне, еволюційне начало, вони розвиваються та вдосконалюються, потрапляючи у потік духовної еволюції. Якщо ж в них переважають енергії розпаду, – за космічними законами такі недосконалі системи стають регресивними, і, відповідно, приреченими.

Бездуховність, егоцентрична спрямованість, порушення космічних законів еволюції, гармонії призводять до саморуйнування: відбувається деформація біополя, змінюється енергетичний баланс, утворюються блоки, що стає причиною порушення вібрацій органів і призводить не тільки до хвороб, функціональних порушень в організмі, але й до руйнування долі, характеру, психіки, тобто до самознищення.

Ми живемо в особливий період – період переходу Землі і землян на новий еволюційний духовний етап розвитку. У наш час різко підвищується частота вібрацій космічних потоків, змінюється спектр космічних випромінювань, і егоцентрично спрямована людина, духовно-душевні параметри якої не відповідають духовно-енергетичним нормам нової Епохи, ніби «відрізається», «відключається» від животворних космічних енергій, які відновлюють, підживлюють, насичують людський організм. А людина живе переважно за рахунок космічної енергії (відповідно до досліджень сучасних учених, 50% енергії людина через своє біополе отримує від Всесвіту – це хвильова енергія із частотою живого організму, а 50% повинна виробити сама) [10, с. 136].

Як вважають сучасні дослідники, причини багатьох захворювань, негативних явищ і феноменів пов'язані з невідповідністю інформаційно-енергетичних параметрів окремих людей новим вогняним духовно-космічним енергіям. Так, митрополит Ієрофей, посилаючись на св. Марка Євгеніка пише з цього приводу: «Зцілені будуть сприймати енергію Божу, що просвітлює й обожноє, а грішники – спалюючи ...» [6, с. 246].

Саме з новими космічними енергіями та випромінюваннями пов'язують деякі вчені імунодефіцитні стани, маніфестацію нових захворювань (атипову пневмонію, пташиний, свинячий грип), омолодження дегенеративних захворювань (інсульт, інфаркт у 20-30-річних), розгул патогенних мікроорганізмів, а також онкологічні, серцево-судинні захворювання, туберкульоз, що мають у своїй природі вогняну основу [8, с.136], [11, с. 78-80].

У наш час, особливо в «розвинених» країнах, зростає кількість хворих на онкологію. Наукові дослідження свідчать, що ракові клітини не приходять ззовні. – це власні клітини організму, які служили органам тіла і виконували завдання забезпечення життєдіяльності організму. Але в певний момент вони «змінюють» свій світогляд і поведінку, починають втілювати в життя ідею відмови від служіння усьому організму в цілому, активно розмножуються, порушують морфологічні межі, встановлюють всюди свої «опорні пункти» (метастази) і поїдають здорові клітини: ракова пухлина знищує організм і у результаті – гине разом з ним.

Хвороба – це порушення гармонії і рівноваги у цілісній системі.

Саме бездуховність людини, її егоцентрична спрямованість призводить до порушення принципу єдності та гармонії з людством, суспільством, Землею, Всесвітом, в результаті порушується інформаційно-енергетичний взаємообмін між біополем людини і довкіллям, Космосом, що й стає однією із причин послаблення імунітету та погіршення здоров'я, виникнення хвороб на фізичному плані, і врешті – решт призводить до саморуйнування і самознищення.

Доктор медичних наук Е. І. Гонікман, автор прогресивних наукових методик в області профілактики і діагностики різних захворювань, відмічає, що «людство в більшості своїй страждає як від біологічного, так і духовного імунодефіциту, внаслідок чого звичайні медикаментозні засоби в більшості випадків абсолютно даремні. Духовний імунітет надійно захищає від будь-яких енергетично агресивних атак, тоді як людина, що знаходиться в полоні низьких бажань і пристрастей, притягує аналогічні негативні структури і віруси» [5, с. 192].

Отже, внаслідок бездуховності, егоцентричної спрямованості людини порушується інформаційно-енергетична взаємодія людини з зовнішнім середовищем, Космосом. Людина перестає отримувати енергію, в неї відбуваються біопатологічні зміни, і вона змушена «підживлюватися» і жити здебільшого за рахунок інших людей.

Поступово згасають життєві функції людини, вона втрачає життєві сили та енергію, виникають хвороби і здійснюється поступове саморуйнування і самознищення.

Сучасна людина повинна усвідомлювати, як важливо для неї розвивати і зміцнювати власну духовність, яка має стратегічне надзначення у процесі її виживання і подальшої еволюції. Зокрема, у Живій Етиці підкреслюється: що чим вищий духовний рівень людини, тим міцніший природний захист організму загалом, її біополе. Це положення Живі Етики підтверджують дослідження А. Мартинова, В. Казначєєва, які доводять, чим вища духовність людини, тим краще відбувається інформаційно-енергетична взаємодія, взаємообмін з навколишнім середовищем, насичення життєвою енергією тим сильнішим і більшим навколо неї є шар польового захисту, тим міцніше її біополе, і відповідно, духовне, психічне, соціальне, фізичне здоров'я людини.

Антиподом поняття «духовність», її протилежністю є бездуховність, бездушність, безсердечність. Бездуховність – це відчуження людини від Бога, від своєї внутрішньої духовної сутності, від істинних духовних цінностей (Добра, Любові, Милосердя, Правди), егоцентрична спрямованість, нездатність опиратися негативним впливам, домінування в житті людини матеріальних цінностей і фізіологічних потреб, спрямованих на задоволення лише своїх «тваринних програм» тощо.

За словами В. С. Безрукової «бездуховність – властивість особи, життєдіяльність якої знаходиться у повному протиріччі із законами природи, суспільства і моральними догматами віри... Бездуховність – це криза духу, а, отже, і криза людини. Вона проявляється у формі помилкового світогляду, підміні мети життя її засобами, душевної грубості і егоїзму, у формі різних пристрастей і вад, у відсутності цілісної картини світу, у нездатності людини розрізняти добро і зло. Бездуховність руйнівна як для самої людини, так і згубна для суспільства в цілому, це вірна ознака відхилення від Істини, Добра і Любові, від духовності як стрижня людської життєдіяльності» [1].

На думку християнських богословів, мислителів минулого і сучасності, проблема духовності-бездуховності – це вічна проблема добра і зла. Фома Аквінський розумів зло як своєрідне впирання Богові, як духовний розрив з Творцем, відхід від благих добрих намірів праведного життя, тобто за межі, визначені Богом. Добро ж

християнський богослов пов'язував з прагненням людини до високості, духовності.

Аналізуючи духовну сутність понять «добра» і «зла» видатний мислитель – гуманіст ХХ ст. А. Швейцер писав, що добро спрямоване на збереження та розвиток життя, зло ж – це те, що знижує вартість життя або перешкоджає його нормальному існуванню.

Аналогічні міркування ми зустрічаємо у Е. Фрома, який розглядав зло як специфічно людський феномен, як спроби регресувати до антилюдського стану і знищити специфічно людське: розум, любов, свободу. На думку дослідника, найбільшим злом є пориви, що спрямовані проти життя [13, с. 106-107]. Відомий психолог увів такі поняття, як «синдром розкладання» і «синдром росту» як протилежні напрями «руху людини» до живого або мертвого, до добра чи зла, духовного або бездуховного.

Видатний філософ ХХ ст. І. Ільїн дуже переконливо доводить надзначує для людини усвідомлення негативної сутності зла та важливості самоборотьби з цим внутрішнім ворогом людської істоти на шляху її духовного становлення. За його словами, «Отакий духовний закон: той, хто не опирається злу, той поглинається злом та стає одержимим. Бо «зло» – не порожнє слово, не абстрактне поняття, не логічна можливість і не результат «суб'єктивної оцінки». Зло, насамперед, душевна схильність людини, властива кожному з нас; неначе певне пристрасне тяжіння до розгнущання тварини, що живе в нас, тяжіння, яке завжди прагне до розширення своєї влади та повноти загарбування, ... воно прагне ... розхитати та розкласти живі грані ... особистого духу, наче перевернути та розсипати вольові стіни індивідуального Кремля. Духовне виховання людини міститься у побудуванні цих стін та, що ще важливіше, у формуванні у людини внутрішньої потреби та вміння самостійно будувати, підтримувати та відстоювати ці стіни. Почуття сорому, почуття обов'язку, живі поривання совісті та правосвідомості, потреба у красі та у духовному співрадінні живому, любов до Бога та батьківщини – усі ці витоки живої духовності, у єдиній та спільній праці, створюють у людині ті духовні потреби, яким свідомість надає форму переконань, а позасвідоме – форму благородного характеру. І ось ці духовні переконання чинити «так-то» і неможливості діяти «інакше» надають єдності та визначеності особистому буттю; вони утворюють певний духовний устрій, власне, живий стрижень особистого духу, що підтримує його будівлю, його могутність та державу. Розм'якшення

цього духовного стрижня, розклад цього духовного устрою означало би духовний кінець особи, перетворення її у жертву дурних пристрастей та зовнішніх впливів, повернення її у той хаотично дозволений стан, де духовної необхідності немає, а низькі можливості – незчисленні» [7, с. 10].

Отже, як свідчить аналіз літератури з цієї проблеми, якщо більшість дослідників пов'язують зло з бездуховністю, регресом, дисгармонією, деградацією, деструкцією і, врешті, саморуйнуванням та самознищенням особи, то добро, любов – із духовністю, тобто з розвитком, поступом, еволюцією, гармонією, світлом, самооновленням, самовідродженням, самовдосконаленням тощо.

Християнське віровчення трактує бездуховність як смерть душевну – як її байдужий, оціпенілий стан у гріху. Будучи живим тілом, людина може бути мертвою душею від гріха, лінощів і нездатності радіти. На думку Преподобного Макарія Великого, «істинна смерть всередині і вона сокровенна: нею помирає внутрішня людина», а за Святителем Григорієм Паламою, «смерть полягає у відлученні душі від Божества і поєднанні з гріхом». Він стверджував, що та душа мертва, котра не має справжнього життя – Благодаті Божої. Коли людина стає одержимою злим духом, з'єднується із сатаною й виконує його волю, то душа її стає мертвою, оскільки сатана не тільки сам є мертвим духом, але й умертвляє і тих, хто наближається до нього [9, с. 112-113].

Невіра в Бога, усвідомлене культивування в собі гріхів смертних чи відмова боротьби зі своїми гріхами, а саме: гордість, захланність, нечистота, заздрість, нестриманість, гнів, лінивість – призводять людину до духовної смерті.

Отже, поняття «бездуховність» тісно взаємопов'язане з усім антилюдяним в людині, з відсутністю у людини зв'язків зі своєю Духовною Вітчизною, з невірою в Бога, з порожнечою власної душі, відсутністю усього «святого і непорушного». Це мертвий стан людської душі, антилюдський рівень існування, де замість вищого стверджується нижче, замість вічного – тимчасове, тлінне, замість прекрасного і правдивого – помилкове і фальшиве. Духовна людина своїми думками, словами, емоціями, почуттями випромінює в навколишній простір позитивну, творчу, конструктивну енергію Любові, Добра, Творчості, дружельності, спокою, радості, співчуття, терпимості, толерантності, сердечності, людяності і багато інших позитивних якостей, які сприяють взаємодії, взаємодопомозі, співробітництву і об'єднанню

людей у єдине братство. Бездуховна ж людина навпаки випромінює енергію розладу, руйнації, агресії, зла, ненависті тощо.

Якщо духовна особистість пов'язана із світом духовним, який живить її і вона черпає з нього енергію, натхнення, сили, духовне, психічне, соціальне і фізичне здоров'я, то бездуховна людина, не маючи такого зв'язку, змушена жити за рахунок інших енергетичних ресурсів, зазвичай тяжкої їжі, енергії інших людей тощо.

Упродовж життя людина здатна до накопичення як духовного, так і бездуховного досвіду. Вона сама особисто формує власну духовність протягом усього земного життя (а за духовно-езотеричними філософськими джерелами – протягом багатьох земних втілень) шляхом сталої внутрішньої праці щодо власного духовного самовдосконалення. За відсутності такого прагнення до духовності, особистість стає «духовно нерухомою», що рівнозначно загибелі духовності.

Послаблення духовності призводить до бездуховності, деградації, самознищення, розпаду особи і, відповідно, суспільства [12, с. 113-117].

І тому, як справедливо вважав М. Бердяєв, «завоювання духовності, – це найголовніше завдання людського життя» [2, с. 158].

Проблема духовності-бездуховності – це не тільки проблема добра – зла, а передусім проблема духовного, психічного, соціального і фізичного здоров'я, тобто гармонійності співіснування духу, душі й тіла людини. Ця проблема тісно взаємопов'язана з гармонійністю взаємин людини з навколишнім світом в інформаційно-енергетичній системній взаємодії: Людина – Суспільство – Земля – Всесвіт. Феномен

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, згідно з дослідженнями як стародавніх мислителів, так і вчених минулих років і сучасності, людина – це відкрита інформаційно-енергетична цілісна система, частина біосфери та ноосфери, з якими вона перебуває у сталій інформаційно-енергетичній взаємодії. Важливою умовою духовної еволюції людини і суспільства, є усвідомлення людиною себе невід'ємною часткою Єдиного Цілого – Світобудови, дотримання Всезагальних Духовних Законів Світу: Єдності, Гармонії, Любові, Істини.

Егоцентрична спрямованість, бездуховність, не дотримання духовних принципів призводить до порушення інформаційно-енергетичного взаємобміну людини і світу: людина перестає отримувати духовно-енергетичне підживлення, прирікаючи саму себе

на виродження, духовно-моральну деградацію, регрес та саморуйнування.

Проблему духовності необхідно розв'язувати і на рівні суспільства, і на рівні особи. Суспільство повинно почати жити за Божими Заповідями і створити всі необхідні умови для пробудження і розвитку духовності особистості, актуалізації її духовного потенціалу, оскільки людина є складовою суспільства і саме від кожного залежить його духовно-моральний рівень, ступінь гуманізації та демократизації.

На наш погляд, було б доцільним ввести у школах усіх ступенів спеціальні предмети (спецкурси у ВНЗ), присвячені проблемі духовності, її ролі у житті людини, суспільства і людства, її розкриттю та розвитку, а Інституту духовного розвитку Людини здійснювати відповідну підготовку викладачів, розробити програми, підготувати підручники і посібники для учнівської та студентської молоді щодо вищезначеної проблеми.

Література

1. Безрукова В. С. Основы духовной культуры: Энциклопедический словарь педагога [Электронный ресурс] / В. С. Безрукова. – Режим доступа: <http://studydoc.ru/doc...osnovy-duhovnoj...nciklopedicheskij...ir.kneu.edu.ua:8080>
2. Бердяев Н. А. Экзистенциальная диалектика божественного и человеческого / Мир философии. – Ч. 2. – М., 1991. – С. 158-161.
3. Вернадский В. И. Химическое строение биосферы Земли и её окружения. – М.: Наука, 1987. – 340 с.
4. Вернадский В. И. Философские мысли натуралиста. – М.: Наука, 1988. – 522 с.
5. Гоникман Э. И. Нервные центры и эндокринные железы. – Мн.: ООО Издательство Велигор, 2011. – 272 с.
6. Иерофей (Влахос), митрополит Навпакта и святого Власия. Жизнь после смерти. – Изд. 4-е. – М.: ДарЪ, 2013. – 320 с.
7. Ильин И. А. О сопротивлении злу силою // Путь к очевидности. – М.: Республика, 1993. – 432 с.
8. Кучеров Ю. Влияние мускуса на психоэмоциональное и физическое состояние человека / Ю. Кучеров // Научно-практична конференція «На шляху до синтезу філософії, релігії і науки», 16-17 березня 2007 р. : тези доповідей. – Львів, 2007. – С. 136-139
9. Митрополит Иерофей (Влахос). Православная психотерапия: святоотеческий курс лечения души. Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 2004. – 368 с.
10. Неумывакин И. П. Перекись водорода: мифы и реальность / И. П. Неумывакин. – СПб.: «Издательство ДИЛЯ», 2005. – 144 с.
11. Терехова В. В. Великий переход: пути обретения здоровья и благополучия / В. В. Терехова // Тези XII Міжн. Наук.-практ. конф. «Етичні та духовні

основи розвитку людини та суспільства» (25-26 травня 2012 р., Київ). – К.: «Арктур-А», 2012. – С. 78-80.

12. Тюріна Т. Г. Феномен духовності особистості : монографія. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 232 с.
13. Фромм Э. Душа человека. – М. : Республика, 1992. – 430 с.

БЕЗДУХОВНОСТЬ КАК ФАКТОР САМОРАЗРУШЕНИЯ ЧЕЛОВЕКА И ОБЩЕСТВА (В КОНТЕКСТЕ ИНФОРМАЦИОННО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ)

Т. Г. Тюріна

В статье в свете концепции ноосферы В. И. Вернадского и современной информационно-энергетической парадигмы рассмотрен человек как микрокосм и макрокосм одновременно, космопланетарный феномен, сложная целостная информационно-энергетическая система, которая находится в постоянных информационно-энергетических взаимосвязях, взаимодействии и взаимовлияниях с окружающим пространством; выявлена эволюционная роль духовности человека в процессе гармонизации его информационно-энергетических взаимоотношений с миром; раскрыта сущность понятия «бездуховность», его содержание, формы проявления, инволюционная роль как разрушительного фактора в жизнедеятельности личности и общества с точки зрения христианского вероучения, духовно-эзотерических философских концепций, современных научных исследований.

Ключевые слова: концепция ноосферы В. И. Вернадского, информационно-энергетическая парадигма человека и мира, человек как космопланетарный феномен, информационно-энергетическая составляющая Мира; духовно-душевные параметры человека; Духовные Законы Мира, гармоническое единство человека и Мира; духовность, эволюция; инволюция, эгоцентрическая направленность, бездуховность, деградация, самоуничтожение, саморазрушение человека и мира.

E-SPIRITUALIZATION AS FACTOR OF SELF-DESTRUCTION OF A HUMAN AND SOCIETY (IN THE CONTEXT OF INFORMATION- ENERGY PARADIGM)

Т. Н. Tyurina

In the light of the V. I. Vernadsky's concept of noosphere and modern information-energy paradigm the article examines a human as a microcosm and a macrocosm simultaneously, a cosmoplanetary phenomenon, a complex integrated information and energy system that is in constant information-energy interrelations, mutual influence and interaction with the external environment; the evolutionary role of a human's spirituality in the process of harmonization of his/her information-

energy interrelations with the World is displayed; the essence of the notion «de-spiritualization», its content, forms of demonstration, its involitional role as a destructive factor in the life-sustaining activity of the individual and society activity from the point of view of the Christian dogma, spiritual-esoteric philosophical concepts, modern scientific research are revealed.

Key words: *V. I. Vernadsky's concept of noosphere, information-energy paradigm of a human and the World, individual as a cosmoplanetary phenomenon, information-energy component of the World; spiritual and spiritual and psychic parameters of a person; Spiritual Laws of the World, harmonious unity of a human and the World; spirituality, evolution; Involution, egocentric orientation, de-spiritualization, degradation, self-destruction, self-annihilation of a human and the World.*

Тюріна Тамара Георгіївна – кандидат педагогічних наук, доктор філософії, доцент кафедри соціології та соціальної роботи НУ «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна). E - mail: tamaratyurina@yandex.ua

Tyurina Tamara Heorhiivna – Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D. in Education), Associate Professor at the Department of Sociology and Social Work of Lviv Polytechnic National University (Lviv, Ukraine). E-mail: tamaratyurina@yandex.ua